

Kulturutskottets betänkande 12/1995 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av lagen om studiestöd

Riksdagen remitterade den 26 september 1995 regeringens proposition 100/1995 rd till kulturutskottet för beredning.

Utskottet har i detta sammanhang även tagit upp till behandling rdm. Aulas hemställningsmotion 182/1995 rd om en fortsatt reform av studiestödet.

Utskottet har hört konsultativa tjänstemannen Leena Koskinen vid undervisningsministeriet, direktören för studiestödscentralen Seppo Naumanen vid Folkpensionsanstalten och styrelsemedlemmen Kati Korhonen vid Finlands studentkårens förbund.

Regeringens proposition

Lagen om studiestöd föreslås bli ändrad så att räntorna på ett studielån enligt lagen om studiestöd skall kunna betalas med statsmedel när studielåntagarens betalningsförmåga är nedsatt på grund av arbetslöshet eller för att låntagaren åtnjuter moderskaps- eller föräldrapenning.

Avsikten med propositionen är å ena sidan att få ett bättre fungerande studielånssystem genom att göra studielånen säkrare ur de studerandes synvinkel, å andra sidan att få ned antalet studielån som staten i egenskap av borgensman blir tvungen att betala, om den studerandes ekonomiska situation till följd av tillfällig arbetslöshet eller barnafödsel blir så dålig att hela lånet annars måste sägas upp.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1996 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1996.

Hemställningsmotionen

I motionen föreslås att den gradering av studiepenningen som baserar sig på åldern 20 år successivt skall avvecklas och att ränteunderstöd tas i bruk också i fråga om s.k. nya studielån för studerande som är moderskapslediga eller fullgör sin värnplikt.

Utskottets ställningstaganden

Av de orsaker som nämns i propositionen och med stöd av erhållen utredning finner utskottet lagförslaget behövligt och ändamålsenligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget i propositionen.

Enligt 16 a § 2 mom. i lagförslaget är en av förutsättningarna för att ränteunderstöd skall kunna betalas till en låntagare som får moderskaps- eller föräldrapenning att låntagaren inte har fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning. Om ett sådant förbehåll inte fanns skulle det enligt vad utskottet erfarit leda till stora problem när understöd skall beviljas. Därför föreslår utskottet inga ändringar i stadgandet. Utskottet anser dock att detta inte får leda till att den studerande får oöverkomliga problem med att klara av uppehållet.

En förutsättning för ränteunderstöd till studerande som får moderskaps- eller föräldrapenning är bland annat att låntagaren inte har fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning. När utskottet godkänner lagförslaget *förutsätter det* att konsekvenserna av detta villkor för den studerandes utkomstskydd följs upp och att regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att avhjälpa eventuella olägenheter.

Enligt regeringens proposition är en förutsättning för att ränteunderstöd skall betalas att den studerande har fått moderskaps- eller föräldrapenning enligt den finländska sjukförsäkringslagen. Utskottet anser att ränteunderstöd bör betalas också till studerande som får moderskaps- eller föräldrapenning från någon annan EES-stat och har ett finländskt studielån. Därför föreslår utskottet att 16 a § 2 mom. ändras och att till ikraftträdelsestadgandet fogas ett nytt 3 mom.

Med anledning av det ovan anförda föreslår kulturutskottet vördsamt

att lagförslaget skall godkännas sålydande:

Lag

om ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/94) 29 § 1 mom., 41 § 1 mom. och 42 §, samt fogas till 2 § ett nytt 2 mom. samt till lagen en ny 16 a § som följer:

2 §

(Såsom i regeringens proposition)

personen senast fått studiepenning, vuxenstudiepenning eller bostadstillägg.

(3 mom. såsom i regeringens proposition)

16 a §

Betalning av ränta på studielån med statsmedel

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

De förfallna räntorna på studielånet betalas med statens medel också i de fall där låntagaren under de sex månader som föregår den dag då räntan förfaller till betalning har fått moderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63) eller en liknande förmån från en annan stat som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för minst 50 vardagar och låntagaren inte har fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning. Ränta betalas dock inte om det före ingången av den månad då räntan förfaller till betalning förflutit mer än 12 månader sedan den månad då

3 kap.

Ekonomisk behovsprövning

29, 41 och 42 §§

(Såsom i regeringens proposition)

Ikraftträdelsestadgandet

(1 och 2 mom. såsom i regeringens proposition)

I de fall som avses i 7 § 3 mom. 3 punkten i den upphävda lagen om studiestöd (28/72) kan förfallna räntor betalas med statens medel också när låntagaren fått en liknande förmån från en annan stat som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vidare föreslår utskottet

att hemställningsmotion 182/1995 rd skall förkastas.

Helsingfors den 26 oktober 1995

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Ala-Harja, vice ordföranden Gustafsson, medlemmarna Lapintie, M. Markkula, Olin,

Räsänen, Tahvanainen, Takkula, Tulonen och Vehviläinen samt suppleanterna Hyssälä, R. Korhonen och Lax.

Reservation

Regeringen föreslår att lagen om studiestöd ändras så att räntorna på ett studielån enligt lagen om studiestöd skall kunna betalas med statsmedel när studielåntagarens betalningsförmåga är nedsatt på grund av arbetslöshet eller för att låntagaren åtnjuter moderskaps- eller föräldrapenning.

Lagändringen är motiverad eftersom den gör studielånen säkrade ur de studerandes synvinkel. Dessutom leder den till ett minskat antal studielån som staten i egenskap av borgensman måste betala.

I regeringens proposition om ändring av studiestödslagen (16 a §) sägs att räntan kan betalas

med statens medel om låntagaren under de sex månader som föregår den dag då räntan förfaller till betalning har fått moderskaps- eller föräldrapenning för minst 50 vardagar och om låntagaren inte har fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning.

I sitt utlåtande till kulturutskottet förundrar sig Finlands Studentkårers Förbund över varför regeringen i sin proposition förutsätter att studiestöd inte lyfts under terminen i fråga. Rätten till moderskapspenning börjar tidigast 50 och senast 30 dagar före den beräknade nedkomsten.

Studiestödet är den främsta utkomstkällan för de studerande, och en studerande som väntar barn har inget annat alternativ innan moderskapspenningen börjar betalas ut. Det vore klokt att uppmuntra den studerande att studera.

Med anledning av det ovan anförda föreslår vi

att det i utskottets betänkande ingående lagförslaget skall godkännas sålydande:

Lag

om ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/94) 29 § 1 mom., 41 § 1 mom. och 42 §, samt fogas till 2 § ett nytt 2 mom. (utesl.), till lagen en ny 16 a § samt till 34 § ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

(Såsom i utskottets betänkande)

16 a §

Betalning av ränta på studielån med statsmedel

(1 mom. såsom i utskottets betänkande)

De förfallna räntorna på studielånet betalas med statens medel också i de fall där låntagaren under de sex månader som föregår den dag då räntan förfaller till betalning har fått moderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63) eller en liknande förmån från en annan stat som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för minst 50 vardagar (utesl.). Ränta betalas dock inte om det före ingången av den månad då räntan förfaller till betalning förflutit mer än 12 månader sedan den månad då personen senast fått studiepenning, vuxenstudiepenning eller bostadstillägg.

(3 mom. såsom i utskottets betänkande)

3 kap.

Ekonomisk behovsprövning

29 §

(Såsom i utskottets betänkande)

34 §

I 1 mom. avsedda räntor som förfaller till betalning läggs dock inte till studielånskapitalet, om låntagaren fått moderskaps- eller föräldrapenning enligt 16 a § 2 mom.

41 och 42 §§

(Såsom i utskottets betänkande)

Ikraftträdelsestadgandet

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 26 oktober 1995

Anu Vehviläinen
Hannu Takkula

Liisa Hyssälä
Päivi Räsänen

